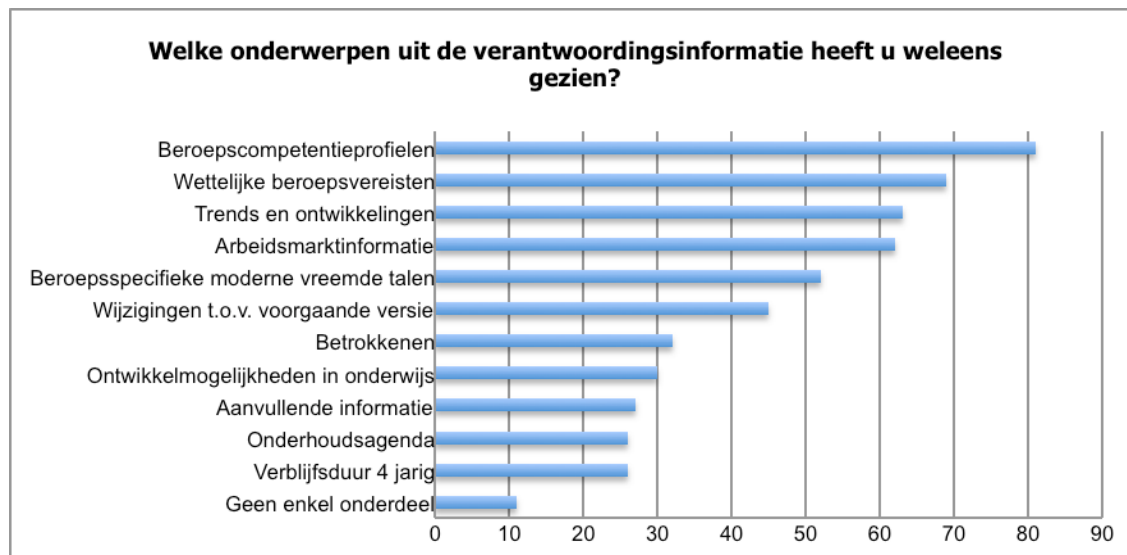

Kwalificatiedossiers: de verantwoordingsinformatie nader bekeken

De resultaten van de derde vragenlijst aan het panel kwalificaties mbo zijn bekend. Het onderwerp van de vragenlijst is de verantwoordingsinformatie in de herziene kwalificatiestructuur. Deze informatie (voorheen Deel D) staat in een apart document. Het document wordt niet vastgesteld door de minister, maar staat als servicedocument bij het betreffende dossier op kwalificaties.s-bb.nl. In de verantwoordingsinformatie vind je o.a. een toelichting op beroepsspecifieke moderne vreemde talen, wijzigingen ten opzichte van de vorige versie en sectorale examenafspraken.

Meer dan 50 procent van de respondenten heeft de onderdelen beroepscompetentieprofielen, wettelijke beroepsvereisten, trends en ontwikkelingen, arbeidsmarktinformatie en beroepsspecifieke moderne vreemde talen weleens gezien. In de onderstaande tabel ziet u met welke onderwerpen de respondenten bekend zijn.

Wettelijke beroepsvereisten

Tweederde van de respondenten geeft aan gebruik te maken van een kwalificatiedossier waarin sprake is van wettelijke beroepsvereisten. Van deze groep is de helft het eens met de stelling 'De informatie over wettelijke beroepsvereisten in de verantwoordingsinformatie biedt mij voldoende houvast voor het examineren van studenten'. Enkele reacties hierop zijn:

- "Het geeft een globale beschrijving van het beroep met bijbehorende competenties. Dit geeft richting aan ons onderwijs en aan de BPV."
- "Het geeft een duidelijke omschrijving van de beroepsvereiste waarop de student wordt geëxamineerd."

Zeventien procent van de respondenten geeft aan het (helemaal) oneens te zijn met de stelling. Enkele reacties hierop:

- "Het staat heel summier omschreven wat er inhoudelijk aan de orde moet komen."
- "Het wettelijk kader is niet altijd even concreet."

Beroepsspecifieke moderne vreemde talen

In een kwalificatiedossier kan sprake zijn van beroepsspecifieke moderne vreemde talen (naast de generieke eisen voor Engels). Is dit het geval, dan vind je de mvt-eisen terug in het kwalificatiedossier bij vakkennis en vaardigheden en/of gedrag. In de bijbehorende verantwoordingsinformatie vind je het indicatieve niveau van de mvt-eis en eventueel een toelichting op de eis. Van de respondenten geeft 61 procent aan gebruik te maken van een dossier met daarin beroepsspecifieke mvt-eisen.

De meningen op de stelling 'De extra informatie over beroepsspecifieke mvt in de verantwoordingsinformatie biedt mij voldoende houvast voor het examineren van studenten' zijn verdeeld. Hieronder een korte toelichting.

Eens met de stelling (29%):

Deze respondenten geven aan dat dit door bijvoorbeeld het kruisjesschema komt. Dit schema maakt het duidelijk wat op welk niveau afgetoetst moet worden.

Tussen eens en oneens in (29%):

Deze respondenten geven aan dat het examineren van de studenten helder is, maar nog niet hoe de resultaten hiervan vermeld kunnen worden op het diploma (ten opzichte van de generieke eis). Zij geven aan dat ze ermee uit de voeten kunnen, maar de verschillen en de overlap tussen generiek en beroepsspecifiek blijven lastig voor hen. Het gaat hierbij vooral om examineren.

Oneens met de stelling (42%):

De respondenten die het oneens zijn met de stelling, geven aan dat het niet duidelijk is of en hoe er expliciet geëxamineerd moet worden. Ook geven zij aan dat het soms niet overeenkomt met de eisen in het kwalificatiedossier. Bovendien is de verantwoordingsinformatie niet voorschrijvend, want de verantwoordingsinformatie is niet wettelijk vastgesteld.

Toetsingskamer SBB heeft onderzoek gedaan naar de mvt-eisen in het kwalificatiedossier en in de verantwoordingsinformatie. Ze constateert dat het in een enkele situatie voorkomt dat er sprake is van inconsistentie tussen beiden. Op dit moment worden dossier en verantwoordingsinformatie zoveel mogelijk met elkaar in overeenstemming gebracht. Op die manier wordt duidelijk wat er geëxamineerd moet worden. Mocht u opmerkingen hebben over specifieke dossiers waarin mvt-eisen voorkomen dan kunt u dit [hier](#) doorgeven. Deze informatie wordt doorgegeven aan de ontwikkelaars van de kwalificatiedossiers.

Examenprofiel

Een examenprofiel bevat landelijke afspraken rondom examinering per sector. Onderwijs en bedrijfsleven leggen in het examenprofiel hun gezamenlijke visie op examinering vast, en beschrijven de taakverdeling in alle fasen van examinering die uit die visie voortvloeit. De afspraken bieden ondersteuning bij, en geven richting aan, de vormgeving van de examinering. Voor alle kwalificaties zijn examenprofielen beschikbaar, die zijn gepubliceerd op kwalificaties.s-bb.nl (lijsten). Ze worden niet vastgesteld door de minister maar dienen als servicedocument voor scholen en leerbedrijven.

Tweederde van de respondenten is bekend met het doel van examenprofielen. Uitgesplitst naar functie valt het op dat onderwijsontwikkelaars vaker dan docenten het doel kennen. De vindplaats van de examenprofielen is redelijk bekend bij onderwijsontwikkelaars, terwijl de meerderheid van de docenten niet weet waar de examenprofielen te vinden zijn. Het doel van examenprofielen is bekender bij mensen die vaker met kwalificatiedossiers werken dan bij mensen die zo nu en dan met kwalificatiedossiers werken. Binnenkort wordt een link naar het examenprofiel toegevoegd aan de verantwoordingsinformatie.

De respondenten is gevraagd het examenprofiel voor zijn/haar sector te lezen en aan te geven hoe de afspraken tussen onderwijs en bedrijfsleven (zoals ze staan in het examenprofiel) hen ondersteuning bieden bij de inrichting van de examinering. De meningen lopen uiteen van 'ze zijn voldoende als kaders' tot 'het zijn in mijn ogen heel algemene afspraken die geen houvast bieden'. In de onderstaande tabel is per examenprofiel te zien hoeveel procent van de respondenten gebruik maakt van het examenprofiel.

Naam examenprofiel	% respondenten dat gebruik maakt van het examenprofiel
AMBOR	0%
Bouw en infra, hout en interieur	9%
Creatieve industrie	2%
Handel, textiel en mode	7%
HTVF (Horeca, bakkerij, recreatie, reizen en facilitaire dienstverlening)	15%
Gezondheids-, creatieve en ambachtelijke techniek	4%
Groen	7%
Metaal-, elektro- en installatietechniek	13%
Motorvoertuigen-, carrosserie- en tweewielertechniek	2%
Proces-, laboratoriumtechniek en fotonica	4%
RPC (Reclame, presentatie en communicatie)	0%
Schilderen, onderhoud en afbouw	2%
SVO (Versdetailhandel, -groothandel en industrie)	0%
Transport en logistiek	7%
Uiterlijke verzorging (schoonheidsverzorging, voetzorg en make-up art)	7%
Zakelijke dienstverlening, orde en veiligheid, ict	13%
Zorg en welzijn	28%
Het examenprofiel is nog niet gereed voor mijn sector	7%
Ik maak geen gebruik van het examenprofiel	11%

Elf procent van de respondenten geeft aan geen gebruik te maken van het examenprofiel. De voornaamste reden is dat zij het niet hun rol vinden om zich bezig te houden met examenprofielen.

De meeste respondenten geven aan dat de examenprofielen voldoende ondersteuning bieden bij de inrichting van de examinering:

- "De afspraken zijn helder en geven de verantwoordelijkheid van werkveld en school weer" (Zorg en welzijn),
- "De examenprofielen zelf zijn een startpunt voor inrichting." (Groen)
- "Het geeft richting. Hierdoor kun je bepalen welke werkprocessen in de BPV beoordeeld moeten worden." (Zorg en welzijn).

Echter niet alle respondenten zijn positief over de toegevoegde waarde van het examenprofiel. Zij vinden dat de profielen te breed zijn geformuleerd of dat ze weinig ondersteuning bieden:

- "Geen, ze zijn zeer breed geformuleerd" (Transport en logistiek)
- "Het is een richtlijn. Het biedt geen tot weinig ondersteuning." (HTVF)

Binnen elke sector zijn de reacties verdeeld tussen voldoende en onvoldoende ondersteuning bij de inrichting van de examinering.

Wanneer onderhoud aan de examenprofielen gewenst is, dan pakt de betreffende sectorkamer¹ dit op.

¹ In sectorkamers maken onderwijs en bedrijfsleven sectorspecifieke afspraken. Zie voor meer informatie <https://www.s-bb.nl/samenwerking/sectorkamers>

Nieuwe vragenlijst

Deze derde vragenlijst is ingevuld door 84 panelleden. De meeste respondenten werken voornamelijk als docent (36%) en onderwijsontwikkelaar (15%). We zijn als SBB blij met de respons op deze vragenlijst. Op 30 november is SBB aanwezig op mbo-city. Dit biedt de gelegenheid om uw mening te delen met collega's van SBB.

Als u opmerkingen heeft over de specifieke dossiers of keuzedelen, dan kunt u dit doorgeven via [deze link](#). U kunt dan precies aangeven wat uw opmerking is bij het dossier of keuzedeel.

Hartelijk dank voor uw deelname aan het Panel kwalificaties mbo!

Wat doet SBB met de uitkomsten van dit onderzoek?

SBB wil graag weten wat de ervaringen zijn bij de toepassing van de kwalificatiedossiers en keuzedelen. Deze ervaringen helpen ons om de transparantie en gebruikswaarde van beide te monitoren en zo nodig te verbeteren.

De stem van de gebruiker vormt een belangrijk instrument voor het verbeteren van de kwaliteit. Mocht u nog collega's kennen die graag deelnemen aan het panel dan kunnen zij zich via [deze link](#) aanmelden.